

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3286 (udenrigsanliggender) den 16. december 2013

Formanden bød udenrigsministeren velkommen og ønskede ham tillykke med udnævnelsen.

Udenrigsministeren takkede for velkomsten og forelagde punkterne på rådsmødet vedrørende udenrigsanliggender til orientering.

1. Syrien

– *Politisk drøftelse*

JOIN (2013) 0022

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udvalgsrådsreferat:

EUU alm. del (13) – bilag 136 (side 218, senest behandlet i EUU 15/11-13)

Udenrigsministeren: På rådsmødet vil vi drøfte den seneste udvikling i Syrien. Jeg forventer, at hovedfokus vil være på forberedelserne af Geneve II-konferencen. Derudover forventer jeg en diskussion af OPCW og FN's arbejde med at indsamle og destruere Syriens kemiske våben, herunder omfanget og indholdet af et eventuelt EU-bidrag. Endelig ventes en drøftelse af den humanitære situation.

For så vidt angår Geneve II, er det positivt, at man nu er blevet enige om at afholde konferencen den 22. januar 2014. Der er dog fortsat en række udeståender, der skal falde på plads. For så vidt angår mødeformatet, har FN meldt ud, at man på førstedagen for konferencen vil indlede med et højniveaumøde med deltagelse af ministre. Den endelige deltagerliste er endnu uafklaret. Vi forventer, at den vil blive fastlagt på et forberedende møde den 20. december. Efter ministermødet forventes de egentlige forhandlinger mellem de syriske delegationer at starte med deltagelse af FN. Der er ikke på nuværende tidspunkt fastlagt en præcis tidsramme for forhandlingerne.

Både regimet og oppositionen har accepteret at komme til forhandlingsbordet, men der er stadig store udfordringer forude. Der er ingen tvivl om, at den næste fase af forberedelserne bliver vanskelig. Det er vigtigt at fastholde presset på det syriske regime. Regimet må udvise villighed til at indgå i en løsning baseret på Genevekommunikatet. Samtidig må vi fastholde dialogen med den moderate opposition. Danmark har opfordret oppositionskoalitionen til at engagere sig konstruktivt i forberedelserne af Geneve mødet. Det har oppositionskoalitionen bekræftet, at de vil gøre. Der er ingen nemme løsninger. Vi skylder dog den syriske civilbefolkning at blive ved med at presse på for at sikre tilstedeværelsen af begge parter.

Rådet forventes også at drøfte OPCW og FN's arbejde med at indsamle og destruere Syriens kemiske våben. Sikkerhedsrådets resolution autoriserer FN's medlemsstater til at erhverve, kontrollere, transportere, overdrage og destruere kemiske våben, der identificeres af fgeneraldirektøren for OPCW, i overensstemmelse med principperne i konventionen om forbud mod kemiske våben med henblik på at sikre eliminering af Syriens kemiske våbenprogram så hurtigt og sikkert som muligt.

Regeringen støtter forskellige initiativer i EU-regi for at yde finansiel og materiel støtte, så missionen kan gennemføres inden for de aftalte frister. EU støtter missionen finansielt og gennem analyser af kommercielle satellitbilleder udført af EU's satellitcenter (EU SATCEN). Rådsmødet giver EU's udenrigsministre mulighed for at drøfte yderligere EU støtte til FN-OPCW missionen, så vel som den bilaterale støtte.

Drøftelsen af situationen i Syrien vil som nævnt også komme ind på den humanitære situation i og omkring Syrien, som bliver stadigt mere bekymrende. Med en fortsat intensivering i kampene og vinterens komme er der ingen bedring i sigte. Såvel ernærings- som sundhedssituationen er under stadig forværring, og nøden bliver stadig mere udbredt. Internationale nødhjælpsmidler rækker ikke til at dække alle behov i Syrien, hvor FN's nødhjælpsappel for 2013 kun er 60 pct. finansieret. FN vurderer samtidig, at omkring 2,5 mio. syrere opholder sig i områder uden adgang for humanitære organisationer som følge af vedvarende kampe eller manglende tilladelser fra konfliktens parter. På linje med andre lande bakker Danmark stærkt op om FN's krav om respekt for den humanitære folkeret og forbedret humanitær adgang samt FN's appeller til konfliktens parter om pauser i kampene, så humanitære aktører kan få adgang til områder, og civile kan undslippe.

Danmark har siden konfliktens start givet over 460 mio. kr. i humanitær nødhjælp til Syrien. Og vi er klar til at give endnu mere. FN udsender snart nye appeller om støtte til indsatser i og omkring Syrien for det kommende år. Appellerne vil blive drøftet på en international donorkonference den 15. januar 2014 i Kuwait, hvor Danmark vil være repræsenteret ved udviklingsministeren.

Jakob Ellemann-Jensen ønskede ministeren tillykke med posten og udtrykte forståelse for, at nogle spørgsmål kunne kræve mere forberedelsestid, end ministeren havde haft. Han bad ministeren uddybe, hvordan man forventede, de moderate kræfters tilbagegang ville påvirke Geneve II-konferencen. USA havde stoppet støtten til oprørerne i Nordsyrien, efter at den islamiske front har erobret flere baser her. Jakob Ellemann-Jensen spurgte, om forsvarsforbeholdet ville stå i vejen for Danmarks bidrag til våbendestruktionsprocessen. Han henviste til den uheldige situation i Adenbugten, hvor de danske NATO-soldater ikke kan kommunikere med EU's soldater. Jakob Ellemann-Jensen spurgte afslutningsvis, om regeringen stadig ønsker forbeholdet afskaffet.

Nikolaj Villumsen ønskede ministeren tillykke med posten. Han opfordrede til at gå efter en politisk løsning på krigen, som desværre havde udviklet sig til en stedfortræderkrig, hvor styrker fra hele regionen deltager. Nikolaj Villumsen fandt det problematisk, at så mange islamiske soldater er kommet til Syrien gennem Tyrkiet. Han håbede ikke, at forhandlingerne ville falde fra hinanden denne gang. Siden de sidste fredsforhandlinger brød sammen var 70.000-100.000 mennesker døde. Nikolaj Villumsen var glad for, at Danmark bakker op om destruktionsprocessen af masseødelæggelsesvåben, det troede han ville fremme forhandlingsprocessen, og han undrede sig over, at Dansk Folkeparti havde været imod det.

Nikolaj Villumsen opfordrede regeringen til at øge den humanitære støtte og til at tage flere syriske kvoteflygtninge i stedet for at de skubbes i hænderne på menneskesmuglere, som det sker i dag.

Udenrigsministeren takkede for velkomsten. Han delte bekymringen for, hvordan Geneve II-konferencen vil forme sig, og deres bekymringen over hvordan de moderate oppositionskræfter står. Konflikten bliver stadig vanskeligere, og det er vigtigt at have fokus på balancen i den syriske opposition, hvad Danmark også hele tiden har lagt vægt på. Det er vigtigt, at få EU med i processen, nu hvor den moderate opposition, som kan sørge for en tilfredsstillende fremtidig udvikling, er presset. Ministeren så ingen problemer i forbindelse med forsvarsforbeholdet, da EU's støtte til Syrien er økonomisk og ikke organisatorisk. Ministeren svarede Nikolaj Villumsen, at flygtningespørgsmålet er djævelsk. De mange krige i regionen giver et massivt pres på Libanon. Han fandt det vigtigt at fortsætte med at støtte nørømråderne og forbedre forholdene for flygtninge i Libanon.

Jakob Ellemann-Jensen gentog sit spørgsmål om, hvorvidt det fortsat er regeringens holdning, at forsvarsforbeholdet skal afskaffes snarest muligt.

Per Stig Møller roste ministerens velorienterede svar og nævnte, at Salim Idris, generalen for den frie syriske hær, som regnes for den mest demokratiske fraktion, er flygtet til Qatar. Det er ikke et godt tegn, hvis man ønsker, at demokraterne skal kunne stå imod islamisterne. Per Stig Møller ønskede en fælles holdning i EU og mente, at man bør overveje en frontændring. Man må støtte de pressede demokrater alt, hvad man kan, men der er ikke meget, der tyder på, at de kan vinde et opgør med islamisterne, når Assad er gået. Og at bringe islamisterne til magten ville ikke nytte noget. Han overvejede, hvad forhandlingerne i Geneve ville være værd, hvis Assad og islamisterne udebliver, og man sidder med demokraterne, der ikke vil få indflydelse i slutfasen. Kunne man overveje, om demokraterne og Assad kunne forhandle i retning af demokratiske reformer, der kan give ro i landet og få samarbejde og økonomi i gang igen?

Udenrigsministeren svarede, at der som bekendt ikke var nogen planer om en afstemning om forsvarsforbeholdet i denne samling. Udenrigsministeren takkede Per Stig Møller for oplysningerne, hvoraf nogle var nye for ham, og for rådene, der var kloge. Hans bemærkninger om en eventuel strategiændring tog han til efterretning. Hvordan man får inddraget flere parter i forhandlingerne skulle netop diskuteres på rådsmødet. Den danske regering tænker også over, hvordan man kan få en ordentlig proces i gang.

Jakob Ellemann-Jensen havde hidtil haft indtryk af, at regeringen, som det står i regeringsgrundlaget, der efterhånden ikke er historiens mest valide dokument, ønskede at komme af med nogle af forbeholdene. Var det ikke længere regeringens holdning?

Udenrigsministeren svarede, at han også på dette punkt stod fuldstændig inde for regeringsgrundlaget.

2. Libanon

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

JOIN (2013) 0022

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 136 (side 218, senest behandlet i EEU 15/11-13)

Flygtningesituationen i Libanon blev drøftet under punkt 1.

3. Mellemøsten

– *Politisk drøftelse/(Evt.) rådskonklusioner*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 7)

Udvalgsmødereferat:

Rådsmøde 3254 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 22/7-13)

Rådsmøde 3254 – bilag 3 (redegørelse vedr. rådsmøde udenrigsanliggender 22/7-13)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt, men besvarede spørgsmål fra udvalget.

Jakob Ellemann-Jensen nævnte, at EU's revisionsret havde gennemgået EU's milliardstøtte til Palæstina. Det fremgår, at tusindvis af palæstinensiske embedsmænd fra Gaza har fået løn i op til seks år, hvor de pga. af uoverensstemmelserne mellem Hamas og Fatah ikke har kunnet gå på arbejde. Mente ministeren, det var en hensigtsmæssig måde at anvende pengene på?

Udenrigsministeren svarede på Jakob Ellemann-Jensens – noget ledende – spørgsmål, at det selvfølgelig ikke er tilfredsstillende. Konflikten mellem Hamas og Fatah, som har gjort det til en stor opgave at få Palæstina til at fungere, og ministeren mente stadig, at den eneste løsning var at udvikle de politiske institutioner og de økonomiske muligheder i området. Det var et problem, at pengene ikke bliver brugt, som de skal, og her måtte EU styrke kontrollen.

Jakob Ellemann-Jensen henviste til kommissær Stefan Füle's udtalelser om, at det ikke var de palæstinensiske embedsmænds skyld, og at det derfor ikke skulle gå ud over dem. Han understregede, at nogle af dem har fået løn i seks år uden at arbejde. Mente ministeren, at det skulle gå ud over embedsmændene, eller skulle pengene hellere bruges et sted, hvor man får noget ud af dem?

Per Stig Møller mente ikke, at pengene skulle bruges på den måde, men opfordrede til, at man støtter Mahmoud Abbas alt, hvad man kan, da det er ham, der skal forhandles fred med.

Nikolaj Villumsen gik ud fra, at EU ønsker at støtte Fatah frem for Hamas, hvis valgsejr man ikke anerkender, og at det er derfor, man betaler for en dobbeltadministration, hvor den ene halvdel ikke er effektiv. Løsningen på situationen var vel at få afholdt et valg, så der kommer en legitim regering at forhandle fred med, mente han.

Udenrigsministeren gentog, at man ikke kan acceptere, at der bliver udbetalt løn til embedsmænd, der i årevis ikke arbejder, men som han selv, Per Stig Møller og Nikolaj Villumsen havde sagt, handler det om at få skabt en proces i det palæstinensiske civilsamfund og at styrke Abbas. Som bekendt har der været problemer med at få det til at fungere i Ramallah.

4. Rusland

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 9)

Udenrigsministeren: I forbindelse med rådsmødet forventes en arbejdsfrokost med den russiske udenrigsminister Lavrov. Det vil være en nyttig lejlighed til at fremhæve EU's synspunkter vedrørende det østlige partnerskab. Frokostdrøftelsen ventes også at omfatte situationen i Syrien og andre aktuelle konflikter. Regeringen ønsker også, at EU benytter lejligheden til at minde Rusland om betydningen af grundlæggende værdier og rettigheder. Samtidig vil vi lægge vægt på, at det økonomiske samarbejde mellem EU og Rusland udvides. Vi vil på ny argumentere for, at EU og Rusland har en gensidig interesse i, at en ny EU-Rusland-samarbejdsaftale også indeholder kapitler, der forbedrer rammevilkårene for handel og investeringer. Synspunktet om at ville udbygge samarbejdet med Rusland finder generelt bred opbakning i EU-kredsen. Rusland er en væsentlig aktør, når det drejer sig om at finde løsninger i konflikter såsom Syrien og Iran. Udviklingen i Rusland har væsentlig betydning for resten af Europa. Og Rusland er EU's tredjestørste samhandelspartner.

I lyset af Ruslands pres på Ukraine og andre lande i EU's Østlige Partnerskab er EU's forhold til Rusland ikke optimalt for tiden. Men selv om Ukraine har valgt at lade sig presse af Rusland til ikke at underskrive en aftale med EU, må vi respektere, at den ukrainske regering er legitimt valgt og selv må træffe beslutninger. Ikke desto mindre finder regeringen, at der er gode grunde til at fortsætte bestræbelserne med at udbygge samarbejdet med Rusland. Vores hensigt med det østlige partnerskab er ikke at skabe nye økonomiske skillelinjer i Europa. Vi ser ikke et modsætningsforhold mellem vores associeringsaftaler med østlande og samarbejdet med Rusland. Vi har hele tiden sagt, at der også ville være positive gevinster for Rusland, da der var udsigt til, at Ukraine ville skrive under. Det mener vi fortsat, at der er, selv om der nu kun er udsigt til, at Moldova og Georgien indgår aftale med EU. Samtidig med at vi søger at styrke samarbejdet med Rusland skal vi naturligvis også gøre det klart for Rusland, at russisk pres i forhold til de østlige partnerlande er uacceptabelt.

Nikolaj Villumsen opfordrede udenrigsministeren til at kritisere Ruslands antihomologgivning og fængslingen af Pussy Riot-aktivisterne og Greenpeaceaktivisterne.

Udenrigsministeren svarede Nikolaj Villumsen, at der er dialog mellem EU og Rusland, og at menneskerettighedsspørgsmålet ville blive nævnt til frokostmødet med den russiske udenrigsminister Sergej Lavrov, hvor menneskerettigheder også ville blive nævnt.

5. Burma/Myanmar

– Politisk drøftelse/rådskonklusioner

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 12)

Udvalgsmødereferat:

Rådsmøde 3254 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 22/7-13)

Rådsmøde 3254 – bilag 3 (redegørelse vedr. rådsmøde udenrigsanliggender 22/7-13)

Ministeren nævnte ikke dette punkt.

6. Det østlige partnerskab

– Politisk drøftelse

JOIN (2013) 0004, KOM (2013) 0289, KOM (2013) 0290

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 15)

Det Europæiske Råd 24-25/10-13 – bilag 12 (konklusioner fra DER-mødet 24-25/10-13)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 135 (fortroligt) (side 218, senest behandlet i EUU 15/11-13 som lukket punkt) dtfo.ft.dk

Rådsmøde 3267 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde udenrigsanliggender 21/10-13)

EUU alm. del (13) – bilag 75 (fortroligt) (side 105, senest behandlet i EUU 11/10-13 som lukket punkt) dtfo.ft.dk

EUU alm. del (11) – bilag 126 (fortroligt) (side 24, forhandlingsoplæg vedr. Ukraine forelagt 7/10-11) dtfo.ft.dk

Udenrigsministeren: På udenrigsministermødet den 16. december er der lagt op til en drøftelse af det østlige partnerskab efter Vilniustopmødet. Det må forventes, at der også bliver anledning til en drøftelse af situationen i Ukraine.

På topmødet samlede den største opmærksomhed sig som bekendt om associerings- og frihandelsaftalen med Ukraine. Det var desværre ikke muligt at undertegne aftalen med Ukraine på Vilniustopmødet. Som bekendt valgte Ukraine den 21. november at suspendere forhandlingerne med EU om undertegnelsen af aftalen. Den ukrainske regerings kursændring synes at være motiveret af landets vanskelige økonomiske situation, sammenholdt med stærke russiske trusler på bl.a. handels- og energiområdet i tilfælde af, at Ukraine indgik aftalen med EU. Den ukrainske regering vælger selv Ukraines kurs, men jeg skal ikke lægge skjul på, at det er ærgerligt. Aftalen ville være en vigtig drivkraft for fortsatte demokratiske reformer og modernisering af det ukrainske samfund og landets økonomi.

Siden den 21. november har vi set massive folkelige protester i Ukraine, med flere hundrede tusinder mennesker på gaden. Mens demonstrationerne fortrinsvis har forløbet fredeligt, har der også været voldelige sammenstød. Jeg er meget bekymret over episoder bl.a. den 30. november, hvor politiet er gået hårdhændet til værks over for fredelige demonstranter, samt de seneste dages indskrænkning demonstranternes og

oppositionspolitikeres rettigheder. Det er meget vigtigt, at den ukrainske regering respekterer de grundlæggende demokratiske principper om forsamlingsfrihed og retten til at demonstrere. Demonstranterne skal selvfølgelig også udvise fredelig adfærd og respekt for de folkevalgte institutioner. Den ukrainske regering må nu gå i dialog med oppositionen og demonstranterne. Vi bakker fuldt ud op om Ashtons forsøg på at facilitere en sådan dialog. Men situationen er meget labil og der er risiko for eskalation. Vi følger udviklingen tæt.

De fortsatte massive folkelige protester i Ukraine mod regeringens beslutning viser, at der i store dele af den ukrainske befolkning er et ønske om at tilnærme sig europæiske værdier og modernisering. Befolkningens massive reaktion har også gjort, at Ukraines valg om at udsætte underskriften ikke blev den sejr, som Rusland havde håbet. Snarere tværtimod. Vi må fastholde Ukraine på kursen mod Europa, så vidt det er muligt at få Præsident Janukovitj til at leve op til sit mål om at fortsætte moderniseringen af Ukraine og evt. senere at undertegne aftalen med EU. Vi kan konstatere, at den ukrainske regering afviser, at der er indgået aftaler med Rusland om at træde ind i toldunionen med Rusland, Hviderusland og Kasakhstan.

Fra dansk side vil fortsætte den hidtidige linje. Vi vil arbejde for, at døren for en senere undertegnelse af aftalen med EU holdes åben, såfremt Ukraine viser vilje hertil, og der ikke sker tilbageskridt i forhold til de områder, EU opstillede i 2012: valgområdet, retsområdet og den generelle reformdagsorden. Regeringen vil arbejde for, at bl.a. loven om reform af anklagemyndigheden vedtages og implementeres. Danmark og EU vil således også fremadrettet tilskynde den ukrainske regering til at fortsætte reformerne og finde en løsning på problemerne med selektiv justits, herunder Timosjenkosagen. Vi ønsker et moderne Ukraine baseret på europæiske standarder for demokrati, retsvæsen og markedsøkonomi. Det vil både være til gavn for den ukrainske befolkning og for os.

Jakob Ellemann-Jensen bemærkede, at Janukovitj havde svært ved at finde ud af, hvilket ben han skulle stå på, og understregede ministerens pointe om, at samhandelsaftaler med hhv. EU og Rusland ikke udelukker hinanden. Han mente også, at regeringen havde svært ved at finde sit ståsted. Statsministeren har ment et, europaministeren noget andet, og kulturministeren har på sin vis også deltaget i cirkuset. Senest har regeringen forholdt sig tavs, og Jakob Ellemann-Jensen efterlyste en skarpere reaktion på volden. Af samlenotatet fremgår det, at regeringen ønsker, at indgå associeringsaftalen på den betingelse, at der ikke sker tilbageskridt. Der er stor forskel på det og på at kræve fremskridt, som man gjorde det for kort tid siden. Jakob Ellemann-Jensen havde som alle medlemmer af Folketinget modtaget et brev fra den ukrainske opposition, herunder den tidligere hårdtslående mand Vladimir Klitsjko, med forslag til det omkringliggende samfunds reaktioner over for Ukraine, såsom indrejseforbud for magthaverne, indefrysning af konti m.m. Hvad var regeringens holdning til disse forslag? Amerikanerne truer med sanktioner, hvis voldsanvendelsen over for demonstranterne eskaleres. Kunne man forestille sig andre sanktioner, og er sanktioner overhovedet på tale i EU? Jakob Ellemann-Jensen ville også gerne vide, hvad det realistiske endemål er for relationen mellem EU og Ukraine.

Nikolaj Villumsen opfordrede regeringen til at være kritisk over for Janukovitj i EU, i Europarådet og ved alle tænkelige lejligheder. Som valgobservatør i Ukraine havde han kunnet se forskellen mellem det nuværende røverkapitalistiske oligarki og så et egentligt demokrati, og han fandt krænkelserne af retsstatsprincipper og forsamlings- og organisationsfriheden dybt problematiske.

Camilla Hersom bad om ministerens vurdering af, hvad der kan gøres på medlemsstatsniveau for at knytte kontakter til de progressive kræfter i Ukraine. De ukrainske borgere, der demonstrerer svøbt i EU-flag vidner om det håb, EU giver sine nabostater. Det var nødvendigt med kontakter på alle niveauer til de kræfter, der ønsker en demokratisk udvikling og en tættere tilknytning til EU, påpegede hun.

Udenrigsministeren mente, at linjen over for Ukraine var klar; regeringen udtaler sig kritisk i OSCE og andre sammenhænge. Ministeren vidste heller ikke, hvad Janukovitj egentlig ville, og var ikke sikker på, at han selv vidste det. Ukraine er et meget vanskeligt land med en stor strategisk betydning politisk og militært. Man balancerer derfor sin politik, fordi man prioriterer at trække landet tættere på EU. At Janukovitj ikke ville underskrive associeringsaftalen havde givet anledning til protester, og nu måtte man fortsætte processen og give Ukraine en vedvarende mulighed for at komme tættere på. Ministeren svarede Camilla Hersom, at han anså det for væsentligt for moderne diplomati at have kontakt til alle samfundets grene, og at ambassaden i Kiev har daglig kontakt til den ukrainske opposition.

Jakob Ellemann-Jensen spurgte til balancen mellem pisk og gulerod, og om hvilke kritiske tiltag man kunne forestille sig at foretage, når fundamentale menneskerettigheder overtrædes. Skal EU som USA begynde at true med sanktioner? I så fald hvilke? Skal man lokke noget mere, f.eks. med stipendier eller nemmere indrejse for ukrainske studerende? Det syntes han selv ville være en god idé.

Per Stig Møller mente, at EU har været fodslæbende, når man kun har stillet Ukraine en frihandelsaftale i udsigt. Der er uenighed om det i EU, men han mente, at den danske politik må være, at Ukraine på et tidspunkt kan blive medlem af EU. Det vil give sikkerhed i hele Europa. Der er selvfølgelig tale om en balancegang. Der skal reageres over for Janukovitj, men USA ønskede også, at EU foretager sig mere positivt over for landet. Han opfordrede til, at man viser Ukraines demokratiske kræfter, at der er en stor åben dør til EU.

Udenrigsministeren troede ikke, det ville være klogt at true med sanktioner. Man er nødt til at have is i maven, fordi Ukraine er så splittet et samfund. Han var enig med Per Stig Møller i, at der skal være et langsigtet perspektiv, men det perspektiv skal udfoldes med klogskab. Landet har haft svært ved at få demokrati og institutioner til at fungere. Med dets beliggenhed mellem Europa og Rusland har man en enorm interesse i at få landet faset ind i Europa på fornuftig vis.

7. Det vestlige Balkan

– Politisk drøftelse

KOM (2013) 0700, JOIN (2013) 0007, JOIN (2013) 0008, KOM (2011) 0668, SWD (2013) 0412, SWD (2013) 0415, SWD (2013) 0416

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 18)

Udvalgsmedereferater:

Punkt om Bosnien-Hercegovina var på dagsordenen for EUU-mødet 15/11-13, men punktet blev ikke omtalt

EUU alm. del (12) – bilag 491 (side 1487, senest behandlet i EUU 21/6-13, punktet blev ikke omtalt)

EUU alm. del (12) – bilag 360 (side 1053, senest behandlet i EUU 19/4-13)

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 548, behandlet i EUU 7/12-12)

EUU alm. del (11) – bilag 320 (side 406, forhandlingsoplæg forelagt 30/11-11)

Ministeren nævnte ikke dette punkt.

8. Iran sanktioner

– Politisk drøftelse/status

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 21)

Udvalgsmedereferater:

EUU alm. del (11) – bilag 418 (side 601 FO, forhandlingsoplæg forelagt EUU 18/1-12)

Udenrigsministeren: På rådsmødet på mandag er der lagt op til en drøftelse af status for forhandlingerne om Irans atomprogram. Der vil i den forbindelse blive vedtaget rådskonklusioner. Efter mange års manglende fremskridt har de seneste forhandlinger i Geneve om Irans atomprogram mellem E3+3 (Frankrig, Tyskland og UK samt Kina, Rusland og USA) og Iran, været præget af en konstruktiv og åben dialog som førte til, at parterne d. 24. november indgik en midlertidig aftale – Joint Plan of Action. Dette er et vigtigt første skridt, og fra flere sider fremhæves det, at EU og særligt udenrigsrepræsentanten spillede en nøglerolle i forhandlingerne.

Regeringen hilser aftalen velkommen. Det er vigtigt at understrege, at der er tale om en midlertidig aftale. Men hvis den gennemføres som aftalt, er der tale om et vigtigt diplomatisk gennembrud, der detaljeret og grundigt adresserer det internationale samfunds berettigede bekymringer over det iranske atomprogram. Overordnet skal den midlertidige aftale sikre, at Iran ikke fortsætter udviklingen af et militært atomprogram mod suspension af enkelte delelementer af USA og EU's sanktioner, mens selve sanktionsregimet opretholdes. Aftalen vil sikre, at det iranske atomprogram standses og på visse områder ruller tilbage. Dette sker bl.a. ved, at Iran med aftalen har forpligtet sig til at stoppe berigingen af uran over 5 pct. over de næste 6 måneder. Desuden har de forpligtet sig til at neutralisere de uranlagre, der er beriget op til 20 pct. Et andet centralt element er aftalens monitoreringsmekanisme, der forestås af IAEA. IAEA får hermed en helt afgørende rolle i forhold til at verificere, at der sker reel efterlevelse fra iransk side. Aftalen omfatter endvidere etablering af en fælles kommission, der skal overvåge implementeringen af aftalen og dermed sikre den gensidige overholdelse af aftalen.

Der er i udgangspunktet tale om en aftale af 6 måneders varighed. Hensigten er, at den skal muliggøre yderligere forhandlinger, der skal lede frem mod en endelig og omfattende aftale om Irans atomprogram indenfor et år. I EU pågår der et arbejde med at forberede de juridiske tekster til brug for udmøntning af den indgåede aftale. Det er forhåbningen, at aftalen kan sættes i værk i januar 2014, når de nødvendige betingelser er opfyldt fra iransk side. Fra EU's side vil man bl.a. suspendere sanktioner for eksport af petrokemikalier, import af guld og ædelmetaller samt sanktioner for associerede serviceydelser herunder forsikring og transport. EU vil også suspendere de relevante sanktioner på olierelateret transport og forsikring i forbindelse med tredjelandes import af iransk olie og hæve beløbsbegrænsen for, hvornår der skal indhentes tilladelse til pengeoverførsler relateret til ikkesanktioneret handel bl.a. med fødevarer, medicin og landbrugsprodukter.

Fra dansk side vil vi arbejde for vedtagelse af de nødvendige retsakter, når de nødvendige betingelser er opfyldt fra iransk side. Indgåelsen af den midlertidige aftale er et vigtigt gennembrud, men regeringen vil fortsat bedømme Iran ud fra de konkrete handlinger og resultater.

Nikolaj Villumsen kaldte aftalen et vigtigt skridt, og understregede, at situationen ikke må udvikle sig til en regional storkrig, men skal løses politisk.

9. Den Centralafrikanske Republik

– *Politisk drøftelse/(Evt.) rådskonklusioner*

Rådsmøde 3286 – bilag 1 (samlenotat side 25)

Ministeren nævnte ikke dette punkt.

10. Eventuelt

Nikolaj Villumsen var bekymret over situationen i Aserbajdsjan efter de store problemer ved det nyligt afholdte valg og opfordrede til, at man har fokus på det.

Udenrigsministeren tog Nikolaj Villumsens opfordring til at have fokus på situationen i Aserbajdsjan til efterretning.

11. Siden sidst

Ministeren nævnte ikke dette punkt.